MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
DAVID SCICLUNA

Seduta ta' l-10 ta' April, 2013

Appell Kriminali Numru. 26/2012

Il-Pulizija

v.

Greta Elena Loredana Mercieca

Il-Qorti:

1. Rat l-imputazzjonijiet miġjuba mill-Pulizija Eżekuttiva kontra Greta Elena Loredana Mercieca talli f'dawn il-Gżejjer fit-2 ta' Ottubru 2009 u fix-xhur ta' qabel din id-data:

(1) kellha fil-ssess tagħha r-raża meħuda mill-pjanta *cannabis* jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bħala bażi din ir-raża, u dan bi ksur ta' l-artikolu 8(a) tal-Kap. 101 tal-Liġijiet ta' Malta;

(2) kellha fil-pussess tagħha l-pjanta *cannabis* kollha jew biċċa minnha;

2. Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tad-9 ta' Jannar 2012 li permezz tagħha dik il-Qorti lliberat lill-imsemmija Greta Elena Loredana Mercieca mill-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront tagħha fuq nuqqas ta' provi;

3. Rat ir-rikors ta' appell ta' l-Avukat Ġenerali ppreżentat fit-23 ta' Jannar 2012 li permezz tiegħu talab li din il-Qorti tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata, u wara li tqis bir-reqqa l-provi f'dan il-każ, issib lill-appellata ħatja ta' l-imputazzjonijiet dedotti kontra tagħha u tinfliġġi l-piena skond il-liġi;

4. Rat l-atti kollha tal-kawża; rat il-fedina penali aġġornata ta' l-appellata esebita mill-prosekuzzjoni b'ordni ta' din il-Qorti; semgħet it-trattazzjoni; ikkunsidrat:

5. L-aggravju ta' l-Avukat Ġenerali hu dwar il-mod kif l-Ewwel Qorti skartat l-istqarrija ta' l-appellata fid-dawl tad-deċiżjonijiet tal-Qorti Kostituzzjonali dwar il-ħtieġa ta' assistenza legali. Jgħid illi l-Ewwel Qorti għamlet enunċazzjoni żbaljata tal-provi kif miġjuba li fil-fatt wasslet għall-ħelsien ta' l-appellata mill-imputazzjonijiet miġjuba kontriha. Illi l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) naqset kategorikament li tqis il-provi kollha miġjuba quddiemha kif kienet pretiża li tagħmel skond il-liġi, u liema nuqqas wassal għal-liberatorja inġustifikata tal-appellata li finalment kienet ammettiet għall-pussess tad-droga *cannabis* di sua sponte. Din l-ammissjoni tibqa' li hi u għandha tiġi meqjusa bħala tali. In-nuqqas ta' apprezzament ta' l-ewwel Qorti u l-konklużjonijiet għas-sentenza liberatorja tagħha indjubjament ma jirrappreżentawx apprezzament siewi tal-provi prodotti li kwindi ma jiġġustifikawx il-konklużjonijiet tas-sentenza appellata anke fid-dawl tas-sentenzi Kostituzzjonali **in re Privitera**, **in re Lombardi**, u **in re Pullicino**.

6. Issa, fil-każ in eżami mhuwiex kontestat illi meta l-appellata ġiet arrestata u interrogata mill-Pulizija, fl-ebda

ħin ma ngħatat l-opportunita` ta' assistenza legali, u dan peress illi l-artikoli 355AT u 355AU tal-Kodiċi Kriminali kienu għadhom ma nġabux fis-seħħ. Ciononostante hija ngħatat il-*caution* skond il-liġi fejn ġiet infurmata li setgħet ma tgħid xejn iżda li dak li tgħid jista' jinġab bi prova.

7. Filwaqt illi din il-Qorti bħala Qorti ta' Appell Kriminali għandha ġurisdizzjoni biex tiddeċiedi dwar materji kriminali, peress illi l-Ewwel Qorti bbażat id-deċiżjoni tagħha fuq is-sentenzi tal-Qorti Kostituzzjonali suriferiti, tajjeb hawn li ssir referenza għal xi brani mis-sentenza mogħtija fit-8 ta' Ottubru 2012 mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kawża fl-ismijiet **Charles Steven Muscat vs Avukat Ġenerali** fejn ġie deċiż li ma kienx hemm ksur ta' smigħ xieraq fiċ-ċirkostanzi ta' dak il-każ fejn ukoll l-imsemmi Muscat ma kellux assistenza legali:

"14. Din il-qorti ttenni illi l-jedd li jagħtu l-Kostituzjoni u l-Konvenzjoni huwa dak għal smigħ xieraq: ma hemm ebda jedd li kull min hu akkużat b'reat kriminali jiġi liberat minn dik l-akkuża, jew li l-akkużat jingħata l-mezzi biex, ħati jew mhux, jinħeles mill-akkuża, jew li, minħabba xi irregolarita`, tkun xi tkun, min fuq il-fatti għandu jinstab ħati għandu jitħalla jaħrab il-konsegwenzi ta' għemilu. Il-jedd għal smigħ xieraq jingħata kemm biex, wara proċess fi żmien raġonevoli u bil-garanziji xierqa, min ma huwiex ħati ma jeħilx bi ħtija, u biex jingħata l-mezzi kollha meħtieġa għalhekk, u kemm biex min huwa tassew ħati ma jaħrabx il-konsegwenzi tal-ħtija tiegħu. Il-jedd għal smigħ xieraq ma jingħatax biex min hu tassew ħati jasal biex, b'xi mod jew b'ieħor, ma jweġibx tal-ħtija tiegħu. Jekk il-jedd għal smigħ xieraq, kif interpretat u applikat, iwassal għal hekk, mela hemm xi ħaġa ħażina ħafna fis-sistema tal-ħarsien tad-drittijiet.
"….

"25. Partikolarment relevanti huwa dak li jingħad fil-bidu tal-para. 52: "National laws may attach consequences to the attitude of an accused at the initial stages of police interrogation which are decisive for the prospects of the defence in any

subsequent criminal proceedings"[1]. Ir-referenza hawnhekk hija għall-konsegwenza ta' inferenza sfavorevoli ("adverse inference") kontra min jagħżel li ma jweġibx għall-mistoqsijiet li jsirulu. Fil-liġi tagħna kif kienet fiż-żmien relevanti għall-każ tallum, qabel ma daħlu fis-seħħ l-art. 355AT u 355AU tal-Kodiċi Kriminali, il-jedd li tibqa' sieket u ma tweġibx għall-mistoqsijiet li jsirulek kien assolut u bla kondizzjonijiet, u ma setgħet issir ebda inferenza minn dik l-għażla. Għalhekk, il-konsegwenzi li, fil-fehma tal-Qorti Ewropeja, joħolqu l-ħtieġa ta' parir legali biex l-interrogat jagħżel iweġibx jew jibqax sieket, ma jeżistux fil-każ tallum, għax, għalkemm l-attur ma setax jagħżel li jkellem avukat qabel ma jwieġeb, seta' liberament u bla konsegwenzi ta' xejn jagħżel li ma jweġibx. Kien ikun mod ieħor li kieku l-liġi kienet tippermetti illi ssir xi inferenza mis-skiet.

"26. Relevanti wkoll dak li jingħad fil-para. 54: "This right [to assistance by a lawyer] indeed presupposes that the prosecution in a criminal case seek to prove their case against the accused without resort to evidence obtained through methods of coercion or oppression in defiance of the will of the accused". Fil-każ tallum ma saret ebda allegazzjoni ta' theddid, vjolenza jew abbuż.

"27. Għandu jingħad ukoll illi l-Qorti Ewropeja wkoll fl-istess każ ta' Salduz osservat illi l-għajnuna ta' avukat waqt l-interrogazzjoni twassal għal ksur tal-jedd għal smigħ xieraq fil-każ biss li, minħabba f'hekk, il-ġustizza tal-proċess tkun kompromessa: 'Article 6 - especially paragraph 3 – may be relevant before a case is sent for trial *if and so far as the fairness of the trial is likely to be seriously prejudiced* by an initial failure to comply with its provisions.'[2]"

8. Din il-Qorti mhijiex se tiddeċiedi l-kwistjoni mill-aspett kostituzzjonali iżda sejra tagħmel is-segwenti

[1] Ara wkoll Płonka v. Il-Polonja, para. 34.
[2] Salduz v. it-Turkija, para. 50 (enfasi miżjud).

oservazzjonijiet. Fil-każ in eżami, kif diġa` osservat[3], l-appellata kienet mgħarrfa bil-jedd tagħha li tibqa' siekta u ma tweġibx għall-mistoqsijiet li jsirulha mill-uffiċjal investigatur. Ma jirriżultax li kellha esperjenzi oħrajn ta' interrogazzjonijiet mill-Pulizija qabel dan, iżda l-għażla li twieġeb jew ma tweġibx setgħet tagħmilha bla konsegwenzi ta' xejn u għalhekk tali għażla għamlitha b'liberta` sħiħa. Difatti mhux talli ma saret l-ebda allegazzjoni li l-istqarrija tagħha ma ġietx magħmula minnha volontarjament jew li ġiet imġiegħla jew meħuda b'theddid jew b'biża', jew b'wegħdiet jew bi twebbil ta' vantaġġi (artikolu 658 tal-Kodiċi Kriminali), talli fis-seduta tal-31 ta' Ottubru 2011 id-difiża għamlet verbal fejn iddikjarat li "qed teżenta lill-Prosekuzzjoni milli tressaq xhieda tal-identita` u volontarjeta` tal-istqarrija". Ġaladarba d-difiża ma kinitx qed tikkontesta l-volontarjeta` ta' l-istqarrija, huwa kontrosens illi tippretendi illi l-istqarrija tiġi skartata fuq il-bażi unika li l-appellata ma kellhiex assistenza legali. L-istqarrija jew saret b'mod volontarju jew le. U hawn tali volontarjeta` ma ġietx messa in diskussjoni. Konsegwentement, in vista tal-fatt li ma hemm l-ebda kontestazzjoni dwar il-volontarjeta` ta' l-istqarrija ta' l-appellata, f'dan il-każ tali stqarrija hi prova valida u ammissibbli.

9. Issa, l-appellata ġiet akkużata kemm b'pussess ta' raża tal-*cannabis* kif ukoll b'pussess tal-pjanta tal-*cannabis* fit-2 ta' Ottubru 2009 u fix-xhur preċedenti. Fl-istqarrija tagħha, mistoqsija jekk hi u l-*boyfriend* tagħha jabbużawx mill-*cannabis grass* u mill-*cannabis resin*, wieġbet fl-affermattiv. Mistoqsija kemm ilha tpejjep *cannabis resin joints*, wieġbet *"a couple of months"*. Mistoqsija meta pejpet l-aħħar *cannabis resin joint*, wieġbet *"the day before yesterday"*. Fl-ebda mument ma ġiet mistoqsija kemm ilha tpejjep *cannabis grass* u meta pejpet l-aħħar. Għalhekk, minħabba tali nuqqas, ma jistax jingħad illi hemm prova li hija użat *cannabis grass* fil-perijodu ndikat fl-imputazzjoni.

[3] *Supra* para. 7.

10. Dwar il-piena jirriżulta li fil-perijodu relattiv il-fedina penali ta' l-appellata kienet waħda nadifa u għalhekk għandha tiġi trattata bħala *first-time offender*.

11. Għal dawn il-motivi tiddeċiedi billi tirrevoka s-sentenza appellata u minflok, wara li eżaminat il-provi kollha u rat l-artikoli 8(a), 22(2)(b)(ii) tal-Kap. 101 tal-Liġijiet ta' Malta, issib lill-appellata Greta Elena Loredana Mercieca ħatja ta' l-ewwel imputazzjoni, u cioe` talli f'dawn il-Gżejjer fit-2 ta' Ottubru 2009 u fix-xhur ta' qabel din id-data kellha fil-pussess tagħha r-raża meħuda mill-pjanta *cannabis* jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bħala bażi din ir-raża; ma ssibhiex ħatja tat-tieni imputazzjoni u minnha tilliberaha, u ai termini ta' l-artikolu 22 tal-Kap. 446 tal-Liġijiet ta' Malta, tilliberaha bil-kondizzjoni li ma tagħmilx reat ieħor fi żmien sitt xhur millum. Din il-Qorti, a tenur ta' l-artikolu 22(3) tal-Kap. 446 tal-Liġijiet ta' Malta, fissret lill-ħatja bi kliem li jiftiehem sew li jekk hija jagħmel xi reat ieħor matul il-perijodu ta' liberazzjoni kondizzjonata, tkun tista' tingħata sentenza għar-reat oriġinali.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------